

Acésta fóia ese
cate 3 cóle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galbenu cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domni co-
lector.

Nr. 24.

Brasiovu 15. Decembre 1875.

Anulu VIII.

Sumariu: Baseric'a romanésca in lupta cu refrmatiuenea. (Urmare.) — Documente historice din 1848 et 1849. (Urmare.)
Unele sciri dela societatea academica romana. — Bibliografia.

Baseric'a romanésca in lupta cu reformatuenea.

(Fragmentu historicu cititu in sied. societatei ac.d. romane
dein ¹²/₂₄ Sept. a. c.)

(Urmare.)

III. Pàna la ce intensitate voru fi ajunsu persecutiunile continuate asupra basericeii romaescei dein Transilvani'a si Ungari'a, se póte cunósce nai bene dein decretetele unoru principii ai Transilvani'e, carii de si ei insii calvini zelosi pentru restabiliea unitatiei in credenti'a loru, prin urmare fautori ai propagandei calviniane, totusi in unele momete lucide carei vinu une-ori si fanatismului religios, séu in díle de pericole mari, candu avea lipsa d braciiale armate si de puugile romaniloru ori de onfederatiune cu principatele romanesci, se induplecara a o lua sub protectiunea loru, chiaru si cu etamarea unoru legi tiranice aduse de càtra dietele terei. Intre acei principii aflamu ta Petru Bod si in Chronic'a lui G. Sincai la an. 1609 pre Gabriel Bathori, de altu-mentrea omu teneru, spulberatu sisetosu de sange, caruia totusi i se facuse mila de órulu romanescu caditu in sierbitutea cea mai apra dein câte se potu cugeta. Deci acestu Bathori euise una diploma cu dat'a de Alb'a-Iuli'a 9. Iuniu 609 subscrisa de elu si de cancellariulu (marele logofetu) Stefanu Candea, stranepotu alu unei fanlii romanesci de cele renegate. In acea diploma principele afla, cà preotii romanesci dein tóta Transilvani'a si Ungari'a gemu sub tractare neauditu de re (malum inconditum), apoi decide, cà preotiloru romanesci se le fia permissu a se muta, chiaru si fòravoia patroniloru (boieriloru proprietari) dela una omuna la alt'a, precumu si cá se fia scutiti de tóteservitiile tieranesci si civili, se dea numai patroniloru honorariile usitate dein vechime.*)

S'ar para la prim'a vedere, cà asemenea diploma va fi usioratu multu starea clerului romanescu; dara cercetandu lucrulu mai de aprópe, tóta potectiunea lui G. Bathori devene illusoria. Las' cà tãfãsii ma-

gnati ai tierei declará acte domnesci de natur'a acestei diplome indata la emanarea loru de inconstitucionalitate si ilegali, dar' apoi anume acésta era paralizata cu totulu prin alta diploma esita numai cu câteva luni inainte dela principele Sigismundu Rakoczi, cu dat'a Beiusiu (Belényes) 1608, in favórea aceloru preoti si episcopi de nationalitate romanésca, carii apucasera a trece la calvinia cu poporeniul loru, si carii era se mai tréca dupa aceea; cà-ci adeca Sig. Rakoczi asigura popiloru romanesci trecuti la calvinia tóta auctoritatea, onórea, grati'a, privilegiuri, favori, libertati si prerogative, de câte se bucura clerurile confessiuniloru recunoscute prin legi, si anume popimea magiariloru reformati calviniani, éra dreptulu de a'si alege episcopi si protopopi li se confirma de nou si inca cu adaosu, cà aceia se fia trasi cu totulu de sub jurisdicțiunea episcopiloru si protopopiloru valachi si serbesci, ceea ce se notificà si mitropolitulu gr. resarítenu Sava I., cá se nu cutedie a'si subordina siesi pe popii si protopopii calviniti.*).

Acelu privilegiu mare, datu acelu episcopu si aceloru popi romanesci carii se calvinisera, s'a innoita si confirmatu de càtra principele Gabrielu Bethlen de Ictaru prin diplom'a sa dein 25. Iuniu alu a. 1614. Totu acelu domnitoriu, de altu-mentrea luminatu si curagiosu, care au aparatu protestantismulu si cu armele, dupace infiintiasa si scóle superiori in capital'a de atunci a Transilvani'e, luà totu-odata mesuri cá se duca la acelea multime de teneri romani dein cei mai destepti, spre a'i instruí in doctrinele religiunei calvinesce. Cu acea mesura Bethlen imitase pe primii sultani ai turciloru, carii rapia seu luà cu titlu de tributulu multime de copii de ai christianiloru, pe cari i dá in scólele ulemaliloru cá se'i institue in religiunea mohamedana, dupa aceea i inrolá in faimosulu corpu alu ieniciloru. Intocma asia s'au inrolatu mii de mii dein junii de nationalitate romana. Totu Bethlen a pusu se se traduca si Bibli'a in limb'a nóstra, care inse nu s'a potutu tipari sub domni'a lui, ei mai tardfu.

Acelasiu privilegiu alu romaniloru calviniti mai

*) Vedi acésta diploma publicata intregu i limb'a latina de dn. Cipariu in archivu Nr. 28 dupa cum se afla la Fiedler, éra la Sincai tom. II. pag. 319 et sequ.omanesce.

*) Vedi si acésta diploma intréga in Archivu Nr. 91 dein 1870 pag. 609 - 610.

fu confirmatu si de càtra principele Georgie Rakoczi I. prin diplom'a sa dein 9. Aprile 1638. De altumentrea privilegiulu datu romaniloru calviniti era intru tôte in spiritulu legiloru dietali sanctionate in sec. alu 16-lea si anume art. 13 dein 1568 si art. 5 dein 1577 citati mai in susu. Acestu domnitoriu inse a mersu si mai departe intru exterminarea dogmeloru, a ritului si a toturoru institutiuniloru antice ale basericei orientale. Domnulu Munteniei Matheiu Basarabu recomandase lui Rakoczi de mitropolitu in Transilvani'a pe unu hieromonachu dein Munteni'a anume Ilie Iorestu, precumu se spune, esitu dein una familia de frunte. Mitropolitulu Iorestu dupa-ce se vediù confirmatu in scaunulu mitropoliei, incepuse a se oppune mesuriloru destructórie si a'si apara baseric'a sa de calvini. Acésta portare a lui fu considerata de crima; se aflara inse alte preteste spre a surpa pe Iorestu. Ilu incurcara in nesce istorii femeiesci, dupa aceea convocandu sinodu, exoperara degradarea si transmitterea lui in manile auctoritatiloru civili, unde dein mandatulu principelui fu batutu cu nuiele, apoi exilatu, éra averile lui se confiscara. Dupa acésta se comandà sinodulu gr. res. orthodoxu, cá se'si aléga altu mitropolitu, inse asia, cà de nu va alege vreunu individu placutu episcopulu magiaru calvinescu, se scia dein capulu locului. cà principele nu'lu va confirma. Sinodulu, sên mai bene, simulacru si umbra de sinodu, alese pe pop'a St. Simionu, éra superint. calv. St. Gelei ilu recomandà si principele ilu confirmà, prin diploma dein 10. Oct. 1643, inse sub cincisprediece conditiiuni, deintre care cele mai memorabili sunt acestea: Tôte partile ritului basericescu se se execute in limb'a romanésca. Catechismulu calvinescu care se inpusesse mai deinainte clerului, ilu va introduce preste totu si tenerimea va avea se'lu invetie pe acela. Sacramentulu baptismului se se administre numai cu apa curata, adeca se nu se puna si untu-de lemn. Sant'a cuminectura se se dea numai la cei adulti, nu si la copii. Santei cruci si icóneloru se nu se dea niciunu cultu religiosu, ci se fia considerate numai cá decoratiuni ale basericeiloru. Dela ingropatiuni se se omitta cerimoniile superstitióse. La cununia se cera dela mire si mirésa juramentu de credentia, éra in casuri de divortiu se judece dupa canónele basericei reformate calviniane. Mitropolitulu se nu cutedie (non attentabit) a se oppune aceloru romani carii voru trece la legea calvinésca, nici se intrepreda ceva in contra loru, ci si dupa apostasi'a loru se'i considere si tractedie cá pe fratii sei. Mitropolitulu se fia obligatu a tiené in toti anii sinodu generale; inse atàtu elu càtu si protopopii sei, nu va cutedia se aduca la indeplinire canónele sinodali, fàra ratificarea episcopulu calvinescu, dein alu carui cuventu n'au se ésa. Mitropolitulu romanescu orthodoxu se nu cutedie a pedepsi, a destitui, denumí vreunu protopopu, fàra a cere mai antaiu involirea episcopulu calvinescu. Tôte causele mai mari de judecata atàtu

dela protopopi, càtu si dela mitropolia se se transmita spre revisiune la episcopulu calvinescu alu unguriloru. Prin aceeași diploma G. Rakoczi scóte de sub jurisdictiunea mitropolitulu romanescu câteva parochii dein cele mai de frunte, si districtulu Fagarsiuulu intregu cu trei protopopiate, care tôte remanu supuse jurisdictiunei episcopulu calvinescu.

Popa Stefanu Simionu acceptà conditiunile coprinse in acésta diploma si puse juramentu pe ea. Dein acea di baseric'a orthodoxa a romaniloru dein Daci'a superioare mai existà inca numai cu numele; mitropolitulu si clerulu se calvinisera.

Mai departe este sciutu, cà sub acestu Rakoczi se infientiase si tipographia romanésca, dein care au si esitu câteva carti romanesci cunoscute literatiloru nostrii.

Georgie Rakoczi II. inca a confirmatu privilegiulu popiloru romanesci trecuti la calvinia prin diplom'a sa dein 29. Ian. 1653, éra prin diplom'a dein 28. Dec. 1656 confirmà in scaunulu mitropoliei romanesci orthodoxe pe arhiepiscopulu si mitropolitulu Sava Brancoviciu et Coreniciu, de natiune serbu, dein renunit'a familia a domnitoriloru serbesci, acumu inse scapatata. Pe acesta 'lu recomandase principelui episcopulu calvinescu anume Georgie Isulai. Dein acésta diploma merita se insemnamu, cà intrensa sunt aratate marginile, pàna unde se intindea jurisdictiunea eclesiastica a mitropoliei de Alb'a-Iuli'a, adeca nu numai preste tóta Transilvani'a propriu disa, ci si pàna diosu la Dunare in Banatulu Severinului si de acolo in susu pàna in districtele Beiusiu, Bihari'a si Maramuresiu; dara cele 15 puncte coprinse in diplom'a data lui Stefanu Simionu de G. Rakoczi I., aici lipsescu cu totulu. Se vede cà in situatiunea ce'si preparase Rakoczi cu nebuniile sale, nu'i dete man'a deocamu-data se se ocupe si de propaganda religiósca, precumu facuse tata-seu. In aceeași diploma se commite si acestui mitropolitu, cá se ingrijésca de tiparirea cartiloru in limb'a romanésca.

Georgie Rakoczi II. aruncase tiér'a in cele mai mari calamitati prin ambitiunea sa de a ocupa tronulu Poloniei. Batutu fórte reu in Poloni'a, provocà ingerenti'a Pórtei otomane, de aci destituirea sa si numirea de altu principe. Turci si tatari, haiduci dein Ungari'a si nemti imperatesci devastarà tiér'a càtiva ani, pàna ce o adusera la marginea perirei. In scurtu tempu se schimbara trei domnii, a lui Franciscu Rhei-dei, a romanului Acatiu Borcea, a unui altu romanu renegatu Ioanu Keméuy (Comanu), pana candu in fine pasii turcesci inpusera tierei pe unu boieriu de secuuiu, anume Michailu Apaffy, unu omu bunu, inse betívu; dara turciloru le placù statur'a lui cea mare.

In acelea dile de ruina si decadentia generale ce se intendea preste tôte trei principatele dein Daci'a, mitropolitulu Sava II. mai midiulocesse una diploma in favórea clerului seu, dela principele A. Borcea, cu dat'a dein 15. Martiu 1659. Principele Michailu

Apaffy rogatu totu de mitropolitulu Sava II. confirma si elu diplom'a data de Borcea in favórea clerului romanescu prin alt'a dein 9. Sept. 1663. Dupa cinci ani inse confirma in 20. Februaru 1669 si pe a lui Georgie Rakoczi data mitropolitului Stefanu Simionu. In acea diploma pe langa ce se provocà la actele respective ale antecessoriloru sei la tronu, mai co-prende si volienti'a sa in patru puncte dicundu: Se se faca scóle romanesci in monastirea dein Alb'a-Iuli'a, adeca la mitropolia, si in trei districte, Hunedór'a, Maramuresiu, Cetate-de pétra. Se se restaure typographi'a romanésca dein Alb'a. Se se destitue toti preotii carii sciu numai carte serbésca, si in loculu loru se se puna altii carii cunoscú si literatur'a romanésca (qui et literaturam valachicam callent). In fine cá mitropolitulu romanescu in tóte casurile in cari va avea se hirotonésca preoti, se puna protopopi, cumu si in casuri de pedepsire, de visitatiuni eclesiastice, de revisiunea causeru grele, in convocarea sinodului generale, se dependa dela dispositiunile pe care le va lua episcopulu calvinescu, care in tóte actele pórtá titlu de orthodoxu; éra dupa-ce se voru termina lucrarile sinodului generale romanescu, mitropolitulu cu membrii ceilalti se fia obligatu a se presenta in sinodulu ungurescu, ori candu ii va comanda episcopulu calvinescu, pentru-cá asia sinodulu ungurescu se ia la revisiune lucrarile sinodului romanescu, si membrii acestuia se aiba ocaziune de a invetia canónele calvinesci.*) Acestea puncte se in-punu clerului romanescu sub amerintiare de pedepse. In modulu acesta Apaffy cu consiliarii si cu popii sei calvinesci deregendu errórea comissa de Rakoczi II. cu ocaziunea confirmarei lui Sava, in 1656, candu acestuia nu i se pusera cele 15 conditiuni, se desfiintara si cele dein urma resturi ale autonomiei nóstre basericesci.

Cu tóte acestea, pacharulu inca nu era plinu, scandalele si tirani'a inca nu ajunsesera la culme. In aceleasi tempuri dietele tieri ori-candu era vorba de romani si de baseric'a loru, le aruncá insultele cele mai barbare in façia. Prin articlii de lege fundamentali natiunea romana (oláh natio) se declara numai de suferita (tolerata) in Transilvani'a si Ungari'a, pâna candu voru cere interesele tieri cá se mai fia suferita. Totu asemenea fù proscrisa si excomunicata intréga baserica orthodoxa romanésca cu totu clerulu si poporulu seu; preste acestea locuitorii de religiuni heterodoxe confederati intre senesi prin asia numit'a uniune transilvana depunea juramente solemne, cá voru observa strinsu acestea legi de proscriptiune. Acelu juramentu se innoiá la tóte successiunile in domnia, pâna in a. 1837. De aci incolo natiunea si religiunea romaniloru era lasata cu totulu in discretiunea domnitoriului.

Prin art. de lege dein 16. Febr. 1643 mitropo-

litulu si episcopii romanesci sunt opriti sub pedeps'a destituirei a hirotoni preoti dein filii tieraniloru.

Prin alte legi, cumu este cea dein 1. Maiu 1639, se decide, cá filii preotiloru se fia supusi la iobagia, prin urmare parentii loru nu potea se'i dea nici la scóla fóra permissiunea patronului calvinescu, éra déca ilu dá, boieriulu ilu aducea dela scóla si'lu supunea la pedepse grele. (Aprobat. Const. I. 8. art. 4).

Prin art. 13 dein 12. Febr. 1651 se dictase pedéps'a mortiei asupra protopopiloru romanesci, carii aru cutedia se despartia casatorii asia cumu sciá ei, dupa canónele si praxea basericei resaritene, éra nu dupa cele calvinesci.

Prin art. 2 dein 1. Oct. 1678 se interdice nobilitarea preotiloru romanesci, precumu si castigarea de averi imobiliare (mosii, pamenturi).

Amu mai potea cita una serie lunga de legi, dein care se se cunósca natur'a tiraniei sub care gemuse baseric'a romanésca in Transilvani'a si Ungari'a, dara celoru carii voiescu a le cunósce, le stau deschise collectiunile de legi, deintre care multe se afla si tiparite; preste acésta credu cá scopulu ce ne-am propusu, este ajunsu si cu enumerarea facuta pâna acilea.

Mitropolitulu Sav'a II. Brancovicu nu era omulu care se fia potutu suferi acumularea ulterioara a ne mai auditeloru infamii preste clerulu si baseric'a sa si cu atátu mai puçinu surparea progressiva a ei; de aceea elu se decisé a lua positiune defensiva càtu s'ar potea mai tare. Dupa-ce vediù cá superintendentii calvinesci Petru Kovásznay si successorii acestuia in scaunu anume Mich. Thofeus si Tiszabecsi se incórda dein tóte poterile, cá dupa lupta continua de una suta si mai bene de ani, in fine se dea basericei romanesci orthodoxe gr. res. lovitur'a de gratia, se puse si elu dein respoteri pe langa Apaffy, cá se asigure incai usiorari materiali clerului seu, si asia mai stórse dela elu, in a. 1673 una alta diploma, in care principele cunósce, cá preotimea romanésca era intru adeveru saracita si asuprita preste tóta mesur'a, de aceea o scutesce dein nou, mai alesu de darea decimeloru dein cerealie, dein mustu, legume, oi, porci si stupi; éra fiendu-cá decimatorii nu se supunea la mandatulu domnitoriului, in 14. Iuniu 1676 emitte unu decretu amerintiatoriu asupra loru. De alta parte inse mitropolitulu Sava II. in locu de a salva macaru nesce ruine dein autonomi'a basericesca, tocma dein contra, ajunge cu anim'a sfarmata de doreri cá se mai vedia si unu altu edictu alu lui Apaffy datu la cererea lui Tiszabecsi in 14. Iuliu 1674, càtra mitropolitulu, protopopi si preoti, prin care le demanda de nou, sub grea pedépsa, cá se recunósca supremati'a episcopului calvinescu, carui i s'a datu dreptulu de superinspectiune preste tóte basericele romanesci, pentru-cá se indrepte errorile loru si dupa impregiurari se le guberne, se faca prin ele visitatiuni canonice, cu care ocaziune se fia obligati a

*) Vedi T. Cipariu Archivu Nr. 31 pag. 11.

se presenta la elu toti pe cãti ii va cita inaintea sa, si nici-unulu se nu cutédie a resiste.*)

Ce mai putea face mitropolitulu Sava II. fačia cu acésta nebuna porunca a tiranului paganu? Aristocratia romanésca trecuse in partea ei cea mai mare de multu la calvinia; chiaru si familii romanesce si grecesci emigrate in urm'a revolutiuniloru dein Munteni'a in Transilvani'a se calvinisera; cãtiva protopopi si unu mare numeru de preoti era calvini, éra altii se clatiná tare. In situatiuni de acéstea popórale atacate chiaru la altariile loru, iau recursu la ultim'a ratiune, adeca la arme. Acésta eventualitate inse era prevediuta prin cativa art. de lege, si anume dein anii 1620, 1622, 1632 si 1650, prin care se interdice, anume romaniloru, portarea de orice arme, cumu pusca, lance, tolba cu sageti, sabiia, palosiu, ciocanu cu manunchiu lungu, darda si ori-ce alta arma, éra prin art. 9 dein 23 Aprile 1638 li se interdice si calaritulu**). Preste acéstea, mitropolitulu putea se scia, cà la cea de antaia incercare de a'si apara religiunea cu armele, gubernulu era se chiamo indata ajutoriulu turciloru stationati in Banatu. Dein principatele romanesce, ajunse si ele intre anii 1660—1680 la stare fórte problematica, nu putea se astepte altu-ceva, decatu celu multu unele subventiuni materiali destulu de modeste, si acelea inca numai déca nu era periculu de a se compromitte tiér'a. Atãt'a se spune in viéti'a lui Sava, cà de cãteori se reintorcea elu séu frate-seu Georgie dein legatiuni in care'i tramitea domnulu Transilvaniei la domnii tieriloru vecine, totu-deaun'a aducea dela acésta recomandatiuni pentru baseric'a orthodoxa orientala dein Transilvani'a.

Pana pe la a. 1668 turcii si tatarii arsesera de doue-ori nastirea, baseric'a si residenti'a archiepiscopésca dein A. Iuli'a. Poporulu nu era in stare de a le restaura, cà-ci se aflá storsu pana la meduva si totu-odata selbatacitu. Sava cerú in acelu anu permissiune dela Apaffy, cá se plece impreuna cu frate-seu la cersite in tierile orthodoxe, cu scopu de a reedificá Sionulu romanescu dein Transilvani'a. Ei se decisera a strabate pana in interiorulu Rusiei. Trecundu pe la Smolensk ajunsera la Moscua, unde tiarulu Alexiu Michaeloviciu, tatalu lui Petru I. celu mare ii coprense fórte bene, si dandu-le intru ajutoriu pe boiariulu Artemonu Sergieviciu, le deschise cale larga, pentru cá se póta face colecte de bani, éra pe Georgie l'a pusu se siéda intre boiarii imperiului, precum serie insusi elu in biografi'a frate-seu a mitropolitului.

Pe catu tempu mitropolitulu Sava II. petrecuse

*) Vedi tóte acéstea documente latinesce si celu dein urma unguresce in Archivu Nr. 29 pag. 572—5.

***) Vedi Approbatæ Constitutiones Edict. XLIV. si Comes Josephus Kemény: Index articulorum diaetalium etc. in Museulu dela Clusiu si in una collectiune decopiata de Stef. Moldovanu.

in Russi'a, superintendentele calvinescu Michailu Thofeus se folosí de tóte miidulócele si tóta influinti'a sa ce avea la curte si la consiliarii principelui, cá prim'a persóna basericésca a calviniloru, pentru cá de un'a parte se mai traga pre cãtiva protopopi la calvinia, éra de alt'a se scótia dela Mich. Apaffy unu edictu, prin care mitropolitulu se'i fia interdisu a mai hirotoní preoti fóra permissiunea calvinului, se i se taie si un'a parte considerabile a venituriloru basericesci. La intórcerea sa mitropolitulu se planse la Apaffy in contr'a noueloru mesuri tirannice; dara nu potú scóte dela elu mai multu, decatu susu memoratulu edictu dein 1673, si acésta inca abia dupa cincí ani. Numai dupace superintendentele calvinescu se apucá se restórne chiaru si cultulu divinu alu basericei nóstre si anume se oprésca servitiulu santei liturgii cu tóte celelalte parti ale cultului si alte datine basericesci, adeca abia dupa siepte ani dela reintórcerea mitropolitului dein Russi'a, Apaffy prin edictulu seu de dato Alb'a-Iuli'a 30 Decembre 1675 subscrisu de elu si de secretariulu seu Franciscu Lugasi, unulu deintre renegatii dela Banatu, mai infrená cevasi fanaticismulu popiloru calvinesci prin cuvintele: „Noi nu amu datu pana acum'a nimeruí volia cá se impedece (pe clerulu romanescu) in usulu libertatiloru castigatela dela antecessorii nostrii de gloriósa memoria;“ apoi mai la vale demanda strinsu, cá „basericele romanesce orientali, preotii si protopopii se nu se smulga dela scaunulu basericei orientali, de acumú si in venitoriu,“ éra veniturile lui cele usitate, adeca cate unu bietu florinu dela fiacare preotu, se nu i se mai micsioredie, si se fia lasatu in pace, cá se'si póta restabilí baseric'a si nastirea, si in fine, cele rapite dein veniturile mitropolitului se i se restituie etc.

Acéstu rescriptu domnescu a trebuitu se intiepreu pe superintendentele calvinescu, de aceea se pare cà si-a pusu pitiorulu in pragu cá se pérdia pe Sav'a. Numai asia ne potemu esplica esirea diplomei dein 24 Octobre 1679, prin care Apaffy confirma de nou pe Sava II. in scaunulu mitropoliei, cu dreptulu de a'si pune elu preoti si protopopi. Este invederatu cà Sava II. vediendu'si scaunulu subminat, a facutu totu ce a sciutu, pentru cá se'si castige confirmatiune noua.

(Va urmá.)

Documente historice din 1848 et 1849.

(Urmare.)

20. ПАРДОН ГЕНЕРАЛ.

Ч. Р. Маїєстатє ФЕРДИНАНД I. Император конститициал ал Австриї, рецелє Угарїї шї ал Боємії кѣ ачєст нѣмє ал V., рецелє Ломбардії шї ал Венеції ш. ч. прїн импѣрїѣ хотѣрѣрє дїн 8. Септемвриє а англїї кѣргѣторїѣ с'а император а императрица пардон генерал ла тоїї десерторїї дїн ч. р. трѣне, имперанд

дела страгемещер дн жос, карі афаръ де вина десер-
циеі пѣ вор фі фѣкѣт алта, ші се вор арѣта дн сорок
де треі лѣні сокотіт дн зѣа ачестеі пѣвлікѣціі.

Дрепт ачееа лі съ ва да ертаре депліпъ ла тоці
фечіоріі, днчепънд дела страгемещер днжос, карі къл-
кънд жърѣмѣнтѣл пѣрѣсірѣ стеагъл лор, ші карі афаръ
де десерцие (фѣдире дн кътане) н'аѣ фѣкѣт алтѣ винъ,
дакъ дн сорок де треі лѣні, адекъ пѣпъ ла 21. Іа-
нваріе 1849 інклѣсѣвѣ, се вор арѣта ла чел маі деа-
пропе команданте мілітаріѣ, орі дакъ се вор днтоарче
ла реціментеле лор.

Дипотрѣвъ тоці ачеіа карі, стѣрѣнд дн пѣкатѣл
кълкѣреі де жърѣмѣнт пѣ се вор арѣта дн ачест со-
рок де пардон генерал, се вор педенсі дѣне тотѣ
аспрітеа лецілор мілітѣрещіі.

Дела ч. к. Генерал-Командо дн Трансѣлваніа.
Сѣбііѣ 22. Окт. 1848.

ANTON Baron de ПѢХNER,
Ф. М. Л.

21. Provocare la contribuire pentru infientiarea unei
garde nationale.*)

Фрацілор Ромѣні!

Ноі не афлѣм дн тімпѣреле челе маі критіче.
Спре а не пѣтѣ апѣра віаца ші аверѣ не ам формат
о Гвардіе націоналѣ ромѣнѣ. Ціпереа Гвардіеі, дн-
тр'артареа еі ші днлеспіреа оффіцірілор каре де възпѣ
воіе се жертфеск пентрѣ віпеле пѣмѣлѣі ромѣнѣск,
пѣртареа корреспондінгелор челор пѣмѣроасе, тоате
ачестеа чер келтѣіелі тарі. Ноі, Фрацілор, н'авем касе
націонале, ноі н'авем сѣме де вані стрѣнсе. Дечі не
дндрептѣм черереа поастрѣ кътрѣ възпа воіцѣ а Ро-
мѣнілор шіі рѣгѣм фрѣдеще, ка фіекаре съ конпрі-
вѣіаскъ спре ажѣндереа скопѣлѣі челѣі сѣжнт, атѣта
кът дѣ ва ста пріп пѣтіцѣ. — Комѣнітѣціле вор да
вані ла Кѣпітані ші В.-Кѣпітані, пентрѣ каре вор прімі
адеверінгѣ; Кѣпітаніі ші В.-Кѣпітаніі дѣ вор да ла
Трѣвѣні ші В.-Трѣвѣні, ачещіа ла Префекціі ші В.-Пре-
фекціі Лецізілор, ші ачещіа апоі дѣ вор тріміте ла
Комітет дн Сѣбііѣ, каре ва днгрѣжі пентрѣ аконеріреа
келтѣіеллор. Тоці прііміторіі вор да адеверінге ла
ачеіа дела карі аѣ прііміт сѣмеле. Нѣмеле конпрівѣі-
торлор се вор пѣвліка пріп Газете.

Адѣчещі, Фрацілор, ачещѣт жертфѣ ла алтаріѣл
лібертѣціі; къчї акѣм пѣтем зїче дн адевр: къ чеѣ
че даці воѣ въ даці!!

Сѣбііѣ 10/22 Октовріе 1848.

Комітетѣл Націінеі ромѣне:

А. Треѣ. Лазріанѣ.
Сімеон Барнѣд.
Ніколаѣ Бѣлѣшескъ.

Флоріан Мікешѣ.
Тімотеѣ Ціпаріѣ.
Іоанне Бранѣ.

22. Relatiunea protopopului v. prefectu Stefanu
Moldovanu càtra canoniculu membru alu comitetului
Tim. Cipariu, despre tribunulu Petru Banta, care se
alienase de minte.

Maria Tua Domnule Canonicu! Alalta eri —
adeca Sambata in 2. Oct. candu mergemu se ingropu
unu mortu, am vediutu cà pe la podulu Tirnavei vine
o multime de omeni cu lanci si cu tobe — spre
orasu. Dein curiositate am ştatu in locu, si dupa
ce au trecutu o multime, in mislocu intru unu caru
am vezutu pe fratele clericu Banta Petru; m'am
apropiatu de caru si salutandu am intrebatu, cà unde
mergu? — Imi respunse: la Mediasiu. Eu am disu,
pentru ce? Resp.: se vestimu pecatele unguriloru, si
se juramu omenii. Am intrebatu, cui ati datu de
scire. Resp.: nui de lipsa, pentru-cà sasii sunt ai
Imperatului, si noi ai Imper. Eu audiendu acéstea, am
lasatu ingropatiunea si am alergatu in fruntea mul-
timei in cetate, lasandu vorba la cei din frunte, cá
numai in piatia se se puna in rendu bunu inaintea
ospitiului Dlui maioru Clococianu, la care am
intratu si iam pregatitu inim'a, la scopulu depunerii
juramentului, dela carele până ce m'am intorsu in
piatia, fr. Banta au fostu si inceputu deintr'unu caru
a vorbí, cumcà elu e domnulu loru, si nu altulu; de
elu se asculte, cà'i renduitu dela imperatulu etc. Cu
graba l'am mulcomitu si l'am povatiuitu la D. Clo-
cocianu, unde scalcieturile i leam netezitu, apoi dupa
cuvintia l'am condusu la D. consulu alu cetatii, unde
se nu fiu intocmitu lucru laudandu hospitalitatea si
leialitatea sasiloru, erá pe ací se'i imprastie cu rusine;
ci pentru popóra carele s'au aratatu cà sunt dein
trii sate vecine, adeca; din Blasiuti, Peucea si
Dirlosu in numeru cá 400, din dreptulu vecinatatii
si alu dragostei, au datu libertate ca se depuna ju-
ramentulu solene, luandu asupra'mi in protocolu re-
spunderea pentru excessuri (lucru greu). Si asia in
faci'a notariului magistrat. renduitu dein partea ce-
tatii si a dlui maioru, leam cetitu juramentulu, si
l'au depusu frumosu; apoi au fostu vivate pentru
Imperatulu constitutionale, pentru dn. consulu alu
cetatii, oficiolatu si fratii sasi. Apoi dupa-ce prin
dn. maioru, carele acésta fapta cu lacrimi de bucuria
nu numai au primitu, ci au si promisú cà o va a-
rata la D. Exc. Sa Generalcomand., precum si dein
partea Magistratului la In. R. Guberniu asemenea a
se face D. notariu au descoperitu, — s'au pusu ca-
petu acestei solemnitati, si s'au departatu. Intre su-
tele de sasi fr. Banta éra fõra nexu au inceputu a
vorbí, si nimicu ad rem; care portare primindno cu
anima sangeranda, am postitu se poruncésca cá se
viie inaintea besericii nóstre tóta multimea, si se'si
ia pucinu repausu, cugetandu se'i pociu siopti si eu
ceva, ca se fia bine. — Acésta s'au si facutu, si cu
tóta cuvintia in ordine militariu au si mersu cu totii.
Candu apoi s'au pusu in doue renduri facia unii cà-
tra altii, in capetu s'au facutu careiu, si li s'au datu
invetiatura se fia bunu si se se folosésca cu armele

*) Fõrte tardiu. Acést'a trebuia se se faca indata dein
Maiu, déca romanii aru fi avutu pe atunci macaru numai
experienti'a de astadi. Red.

numai spre aparare etc. — Intre acestea a sositu stafeta cu rescriptulu imperatescu dein 3. Oct. a. c. D. Maioru l'au si trimisu la mine ca se'lu publicu. Eu dara l'am si publicatu (socotescu cà si in Blasiu au sositu, si de cumva nu, aici ilu inchidu); si s'au facutu bucuria mare. Numai aceea au fostu reu, cà am lasatu de si fr. Banta au vorbitu, si ce au disu: „Vedeti, mia trimisu Imperatulu prin D. maioru cà se ve spuiu, cumu-cà nu ve mai poruncesce solgabireu, nu vice-spanu, nu ispanu, ci eu sunt domnulu vostru; eu ve poruncescu.“ Ci si acèsta o am astupatu cum am pututu, si am priceputu cumu-cà nu'i gluma, acesta e smintitu. Fiindu 6 óre séra, omenii s'au dusu pe acasa in rendu bunu, remaindu càtiva cà se grisiesca de elu, si leau datu porunca ca „mane diminétia,“ adeca eri, éra se vie, se'lu duca la Dírlosu cu totii. Au remasu la mine si iam facutu tóte vesele, si cu dragu m'au ascultatu, principii sanatóse amestecandu vorbirei; inse totusi candu si candu isbutea cu vorb'a, cum nu se cuvine. La cina pucinu au mancatu, n'au beutu si in 6. Novembre neau spusu, ca la Harangláb au voitu unгурii se'lu omóre si au scapatu printre ómeni ascunsu, cum au pututu. Dara si tóta nóptea n'au dormitu, ci s'au pusu si au silitu pe adiunctulu seu, ficiorul preutései neunite dein Blasiuti, de au scrisu la fr. protopopulu Siarosului cà se'i trimitia 5 fl. m. c.. Au trimisu circulariu la 11 sate, ca negresitu se vie cu totii cu preoti cu totu pe dumineca, adeca pe eri, la Dírlosu — cà se'i conscrie si se le vestésca ce iau trimisu lui Imperatulu pe stafeta. Acéstea ispravindu nu miau datu pace, numai se me scolu si se'lu intorcu rescriptulu pe romania. Eu m'am sculatu si bucuros am ostenitu, fiindu-cà lucru acesta si mie miau placutu forte. S'au facutu dio, m'am dusu la beserica. Satele de eri au venitu. Si acum au vorbitu; inse nu de obsce, ci in casa cu carii au venitu in lontru, si bine si reu, de au trebuitu de multe-ori se'lu oprésca domn'a mea cu alte vorbe luandui firulu. Càtra sfersitulu lyturgiei au venitu in beserica si au statu modestu; dupa predica s'au suitu in cathedra, au ingenunchiatu acolo, apoi s'au sculatu, si din Ciaslovu psalmulu lui David 87. „Domne D. mantuirii mele dioa am strigatu, si noptea, l'au esplicatu, cum s'au implinitu intru elu, cum au strigatu in totu comitatulu Cetatii-de balta; cum de o septemana nu dorme, cum elu e dreptu, cum au fostu saracu, si acum e domnu; cum e invetiatu, cà 15 ani au imblatu la scóla, cumcà s'au spoveditu in totu anulu in viatia si atunci nu 'iau venitu bine aminte tóte peccatele, dar acum tóte le vede. cum s'au pogoritu angerulu lui Ddieu in inim'a lui si tiene sfatu cu mintea lui, apoi au plansu si au vorbitu mai multe sine nexu. Eu vediendu cà nu merge bine lucrulu, l'am rugatu se se crutie, cà se va bolnavi, si m'au ascultatu. Esiendu din biserica, in publicu iau fostu numai atàta cuventarea, „Fr. Romaniloru, vedeti cà eu suntu arma buna, cà am péna in pa-

larie cá si voi.“ La prandiu au mancatu pucinu. Ungurii de prin pregiuru au venitu, si l'au pusu in pânda, s'au preumblatu in susu in josu pe la port'a mea. Unu Györfi Anti, deregatoriu dela Dírlosu au indrasnitu de au venitu si in lontru si au spusu cà satele s'au adunatu, si impusca orbesce inca si in curtea domnu-sen. Acésta l'au spariatu si mai tare. 'Iau spusu si de trei ori, cum au patitu la Haranglab cu unгурii. Esia atara singuru. Eu pe acesta l'am scosu cu vorbe dulci dela mine si am hotaritu se nu mérga la Dírlosu; ci se remaie intr'atata. M'au ascultatu. Pe trimisii poporaloru acolo adunate ca la 1000, iam mangaiétu, si li s'au datu instructie ce se faca si fara de densulu. Nb. Ungurii ilu pandea prin orasiu si pe atara mai cu séma la podu. Dupa vecernie m'am dusu la unu mortu se'lu ingropu, numai ce vediu cà fugu omenii pe deasupra ciganiloru. Ce este? am intrebatu, si mi s'a respunsu cà fuge domnulu imperatescu; ci clericulu dela Bazna si dascalulu l'au intorsu, dara la mine a veni n'au voitu, dicèndu cà acolo e unгурulu, se'lu omóre ca si la Harangláb. Asia s'au stramutatu la parochulu nenunitu de aici, unde s'au pusu straji, si l'au mangaiétu. Orasiulu s'au pusu sub paza strinsa. Totusi unгурii din Blasiuti si Dírlosu cu cei de aici s'au totu preamblatu pe uliti'a nostra pana in nópte, nesciindu ce am facutu cu densulu. Acum ilu trimitiu la Blasiu, si socotescu cà se póte ajuta, daca i se va slobozi sange, si va petrece intre ómeni veseli sub buna scutintia.

NB. Pana ce am scrisu epistol'a, carutiulu au pornitu fara scirea mea, eu dara o trimitiu prin Bazna.

Cu acestea recomandatu remainu alu Mariei tale D. Canonicu

plecatu sierbu
Mediasiu, 4. Oct. 1848 Steph. Moldovanu,
Administr, Ppp. Mediasiuului.

23. Комитетъа нацисней романе вице-префектъази Стеф. Молдован дела Медиаиш.

Съ скріе Дзмітале дела ачестѣ Комитетѣ, ка аскзлтѣнд черереа локзиторилор дин Джрлос, карі се пжнрѣ къ ле-а кззѣтѣ трівзнѣл дп ловіреа дела Огра, съ ле дензметѣи зпѣ трівзнѣл, ші съ органисаці ачел трівзнатѣ, дп каре óменіі дела ачеа дпжжпларе дтѣлѣ ретѣчінд, фъръ а шті де чіне съ се цінѣ. ші лжнрѣ чіне съ се алѣтѣре.

Събіз 13 Септ. 1848.

Прин
Basiliu Maior mp.,
Secretariu.

24. Aici vine proclamatiunea energioasa si infocata, esita dela adunarea generale a cetatieniloru sasi din Sibiiu, prin care provóca la arme si inolare pe junimea sasésca, apellandu la nobilitatea, onórea, ambiitiunea si venitoriulu ei, la exemplulu parentiloru, si la vointi'a imperatului. Fiendu prea lunga pentru

scopulu nostru, ne marginimu a reproduce din ea numai unele parti, prin care se caracterisédia de ajunsu spiritulu de care era dominatu pe atunci poporulu sasescu.

„Wackere Sachsenjugend!

Der Kaiser braucht Soldaten; darum ruft er die Söhne seiner treuen Völker unter seine Fahne. Aus eigenem freien Antriebe sollen sie kommen, denn der Kaiser weiss, dass seine getreuen Völker ihn lieben und gerne und freudig für ihn kämpfen wollen. Darum ist in Hermannstadt der Werbetisch aufgestellt und unter dem Spiele der Musik die kaiserliche Fahne mit dem österreichischen Doppeladler entfaltet und in die Lüfte gehoben worden, dass auch den Sachsen ein Zeichen gegeben werde, dass der Kaiser sie rufe und auf ihre alte Treue vertraue.

Auf denn, junges Sachsenblut! tritt heran zu Deines geliebten Kaisers Fahne und schlage ein mit Begeisterung zu bravem Dienste unter derselben. Du weisst, die Zeiten sind böse und werden bald noch schlimmer werden; der Bürger in der Stadt muss sein Gewerb stehn lassen und reiht sich in die Bürgerwehr ein, der Landmann auf den Dörfern, muss statt des Pflugs und der Hacke, den Spiess und die Sense in die kräftige Faust nehmen und sich fertig halten zum Landsturm. Jeder, der sie nur tragen kann, muss nach den Waffen greifen und wenn heute oder morgen die Sturmglocke auflärmend erschallt zum allgemeinen Aufgebot, rückt Alt und Jung in das Feld; — da darf keiner hinter dem Ofen stehen bleiben, denn Schimpf und Schande wäre das Loos und Spott sein Theil.

“Es gilt ja unser eigen Wohl und Weh. Wir kämpfen ja um das Leben und das Glück unserer Eltern und um die Zukunft des kommenden Geschlechts, wir kämpfen mit Gott um das Theuerste auf Erden, um den edelsten Ruhm, um den Segen des Friedens.

Drum auf, was Sachs heisst, auf mit Kraft und Muth, Es grünt der Freiheit Saat aus unserm Blut! Der Kaiser rutt. Steht auf mit starkem Willen Und zeigt Euch werth, den Aufruf zu erfüllen!

Am 24 Oktober 1848.

Die Bürgerversammlung in Hermannstadt.

25. Прокіетъчизне инфъзатъторіа а генераріалъі команданте бр. Пъхпер ин контра челорѣ каріі коммітеа крѣзимі ші девастаціні.*)

Къ аджкъ тѣхпире ам приіміт шірї, къ де ші ам словозіт прокіетъчизніле меле дін 9. ші 18. Окт.

*) Acésta proclamatiune pórta dat'a, cumu vedemu, dein 26. Oct., adeca dupa plecarea secuiloru asupra romaniloru si dupa prefacerea in cenusia a oppidului sasescu Reginu, care cadit in manile secuiloru la 21. Oct. Confer. Baritiu Istori'a regimentului II. rom. pag. 55--57. Red.

а. к., тотъші ші акъм ка ші маі інаіnte дн тѣлте локъри але църїї тот се съвършеск крѣзимі асъпра персѣпелор неармате ші фъръ апъраре, кіар ші асъпра фемеілор, копілор ші бържнілор, ші пе лжпгъ ачесте оторърї се фак ші пстїрї ші апрїндерї грозаве.

Мъкаркъ връжташъл, каре есте армат днпротїва дрептеї ші сфїнтеї нѣстре кавсе, требъе адъс дн старе де а нъ маі пзтеа фї влътъторїс; дар даторїа чївїлїсчїзнеї, знанїтїдїї ші а релїгїзнеї есте де а днкрїдїсра крѣзимїле, каре нъ фолосеск нїтънї, чї адък пзтаї ръсвѣнаре ші днтържтаре, прекъм ші де а днпїедека пстїрїле фъръ нїчї зн скоп, ші де а крѣца пе кончетъденї неармадї, пе бържнїї фъръ апъраре, пе фемеї ші пе копїї.

Фїндкъ опрїреа знор асеменеа фапте вреднїче де педепсъ дн днпрецїзърїле де фашъ се дїне де днсърчїнареа, че генерал-командантъл а приїміто асъпра са; де ачееа се порънчеще прїнтр'ачеаста, ка дн фїекаре гарнїсонъ, зн офїцїр ка прешедїнте днпрезнъ къ патръ метърїї, пе кѣт се ва пзтеа дн осевїтеле нацїзнатїтїдїї, съ факъ гравнїче ші страшнїче черчетъдї асъпра тѣтрор днтѣмплърїлор че ле вор венї ла кнпошїнцъ деспре крѣзимїле съвършїте асъпра персѣпелор невіновате ші фъръ апъраре, прекъм ші деспре жакъри, оторърї ші апрїндерї, атѣт дн сате кѣт ші прїн прецїзр, ші пе вїновадїї чеї вор дескоперї, съї деа съв жвдекатъ лецїтъ спре а се педепсї.

Асеменеа вор фї даторї а зрта ші офїцїрїї, че сѣнт днтърдїїї пе ла осевїтеле деспърдїрї але скълрїї генерале пентръ паза ордїнеї ші а дїсчїпїнеї.

Дрепт ачееа ащент къ днкредїнцаре, къ ачеастъ порънкъ а теа черѣтъ де знанїтате ші кіар де интересл дрептеї нѣстре кавсе, се ва пзне дн лъкраре фъръ стїптеалъ дн тѣтъ цара.

Сїбіїс 14/26 Окт. 1848.

Anton Baron de Páxper,
Фелдмаршал-локот. ші Команд.-генерал.
(Va urma.)

Unele sciri dela societatea academica romana.

Dn. Vegezzi Ruscalla dela Turinu, care in 30. Aug. a. c. implini frumós'a etate de 77 ani, tramise: Revues des Langues Romanes, publiué par la société pour l'étude des langues romanes, Tome septième Janvier-April-Juillet 1875. Paris et Montpellier. 8° mare, pag. 476. Acésta este éراسї una deın acelea publicatiuni eminente, de care maї alesu membrii secțiunei filologice se bucurara cu totu dreptulu; éراس coprinsulu scrisorei venerabilelui philoromanu Vegezzi-Ruscalla. adressate la societatea academica are se oblige pe totu romanulu la cea maї caldurosa gratitudine.

Dvóstra sciti, cà aceia carii se încérca in tóte modurile cá se omóre natiunalitati, se exterminate limbi si literature. inbraca cu mare pasiune piele de cosmopolitu. Dn. Vegezzi Ruscalla in calitate de pro-

fessoru acumu la betranetie supreme tienù antierti: Lezione inaugurala dei Corsi de lingue straniere. Torino 16. Nov. 1873. Cu acea ocasiune gloriosulu si eruditulu italianu vorbindu despre limba si nationalitate, spre confirmarea theseloru sale citédia dein auctori vechi si noi sententie de acelea, care nu se potu cumpani cu totu aurulu si argintulu ce se scóte dein muntii Transilvaniei. Asia intre altele

Dein Plutarchu: Pentru unu poporu este infamia mai mare a'si perde limb'a decatu libertatea.

Eruditulu Ronier dein Flandri'a: Limba este drapellulu (Vexillulu) natiunei. Celu ce nu are limba, nu are patria.

Renunitulu Arndt:

Was ist des Deutschen Vaterland?

So nenne mir das grosse Land!

So weit die deutsche Zunge klingt.

Adeca dupa Arndt: Ori-unde vorbescu, fia si macaru numai doi germani limb'a loru germana, acolo este patria germana. Mare si indrasnétia idea.

Eminentele publicistu Victor Sem in cartea sa titulata „Quelques consequenses du principe des nationalités“ Capu 12 dise: Acolo unde nu se mai vorbesce limb'a francésca, s'a finitu nationalitatea francésca. Totu acolo trebue se se finésca si Franci'a.

Adeca Sem cá si Arndt.

Asia dara limb'a inainte de tóte si mai pre susu de tóte, mai pre susu si decatu libertatea. Cine are limba, are si patria; cine nu'si are si nu'si cultiva limb'a materna, e mai reu decatu nomadii carii siedu in corturi si se muta dela unu locu la altulu. Libertatea se póte recastiga prin arte séu arme, limb'a perduta dispare in eternitate.

BIBLIOGRAFIA.

La diverse intrebari care ni se facura in tempulu din urma respundemu:

Cele mai multe carti dein câte anuntiamu in acésta fóia, le si avemu, inse séu numai pentru usulu nostru, séu cá destinate pentru bibliothec'a asociatiunei transilvane romane. Stau unele depuse si de vendiare la red., dara aprópe numai de ale societatei academice romane. Libraria nu potemu tiené. Intr'aceea la Brasiovu se afla si trei librarii bunicele, care tóte aducu, la cerere, si carti romanesci.

Dein Column'a lui Traianu nu mai primiramu de câteva luni nici unu Nr.

Dela Iassi Convorbirile nu ne vinu de 1½ anu. Ceealalta publicatiune literaria dela Iassi se pare cà ar fi incetatu.

Predicatoriulu sateanului romanu, fóia basericésca etc. continua a esi. Noi avemu aci fasc. X, pe Octobre, cu Foi'ti'a predicatoriului alaturata.

Redactiunea deschise abonamentu nou pe an. 1876. Asia dara si acésta foia eclesiastica promitte viétia.

Langa acea foia va mai esi inca si „Cartile saténului romane“ publicatiune popularia. Abonam. la Red. in Gherl'a.

Computulu in scól'a poporala alu Dlui protopopu I. Popescu, in Sibiiu, edit. II. 1875 se afla la dsa si pe la librarii, cá si alte patru carti ale dsale. Pretiulu 1 fi. 20 cr.

Publicatiuni pedagogice vomu avea pe a. 1876 in limb'a nóstra atâtea, câte nu amu avutu nici-odata, anume in Sibiiu 2, in Blasiu (langa Economulu) 1, Fóia scolastica, in Gherla 1, Scól'a, in Bucuresci 1, Revista pedagogica, care ese de 2 ori pe luna.

Pentru anuntiarea de mai multe alte publicatiuni ne lipsesce spatiulu; una totusi nu potemu trece cu vederea, adeca traductiunea noua esita din maiestri'a péna a dlui G. Sionu, cunoscuta de 30 de ani publicului romanescu. Aceea este:

Racine. Athali'a. Tragedia in 5 acte (1691). Traductiune de G. Sionu, membru societatei academice romane. Bucuresci, 1875. Pag. 103. Pretiulu 2 lei.

De acelasi auctoriu la librari'a Socecu si alte librarii:

Poesii vechi si noue, ed. din 1857.

Istori'a Daciei, de Fotino, trad. 3 vol.

Istori'a Tieriei romanesci, de Tunusli, id., 1 vol.

Misanthropulu, comedia de Molière, trad. in versuri.

Phedr'a, tragedia de Racine, idem.

Athali'a, idem, idem.

Sub tipariu:

Horatiu, tragedia de P. Corneille, trad. in versuri.

Pentru tiparirea Athaliei si a lui Horatiu, traducatoriulu deschidendu subscriptiuni cari s'au incredintiatu la càti-va amici ai literiloru, cu aparitiunea Athaliei, róga pe acei domni cá se-i trimita foile incredintiate loru impreuna cu rezultatulu binevoitoriului loru concursu. La finele lui Horatiu se va publica numele subscriptoriloru.

Din Istori'a regimentului II. romanescu confinariu transilvanu se mai afla exemplarie la typographi'a Römer & Kamner in Brasiovu si la librari'a S. Filtsch in Sibiiu. Pretulu 60 cr. v. a.

Dictionariulu ungurescu-romanescu, compusu de Georgiu Baritiu. Brasiovu 1869, form. 8º mare, 41 cóle, se afla depusu spre vendiare la librariile dein Brasiovu, Sibiiu, Clusiu, Lugosiu, Temisiór'a, Aradu, M. Sigetu. cu pretiulu originale ficu 3 fl. 70 cr. leg. tiépenu cu pie'e, si 3 fl. 20 cr. v. a. leg. usioru.